

PREUS

Artà Un trimestre	1'30
A Fora any	7'00
Al Extranjer id.	10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració

Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)

LEMAN

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Història de la nostra llengua

Conferència per D. Guillem Colom

(Continuació)

L'invasió àrabe rompé en Espanya l'unió del reine visigòtic i el aixecar-se en armes els cristians se formaren tres grans faixes corresponents als distints nuclis de resistència. L'Espanya oriental a on nasqué, a l'ombra de la corona comtal de Barcelona el romanç català; l'Espanya central, que donà lloc al romanç castellà, i l'occidental que vé neixer en les darreres ramificacions de les muntanyes cantábriques la llengua gallega. Aquestes foren les tres llengües que, lentament i amb dolorosa gestació, se formaren amb diferències majors de cada dia fins a arribar a sa completa divisòria, allà pels sigles XII i XIII, llengües que adquiriren vida propia i independent entronisant-se com a tals sobre la serie de formes dialectals, filles unes i altres de la mateixa mare: la gran llengua llatina, alletades totes elles en els pits de la cultura llatina eclesiàstica, encara que presentin entre si diferències marcadíssimes i dins la mateixa llengua s'hi notin singulars variacions dialectals, com la mallorquina dins el romans català,

De manera que a mida que anava enrobustint-se una amb altre i diferenciant-se elles amb elles aquelles tres regions de l'Espanya: l'Oriental, la Central i l'Occidental, així anaven també enrobustint-se i mutuament diferenciant-se ses tres llengües respectives poguent-se així afirmar que tot lo qui nos esplicui la formació política de un territori nos donará el secret de la formació de la seva llengua. Així ho entén i ho explica contundentment el Dr. Rubió quant al parlar de la formació de la llengua catalana comença per descriure-nos, primerament la formació del seu territori.

Posaren, idó — diu — les robustes bases de l'existència política de Catalunya els límits geogràfics, l'obscur fondo indígene, l'obscur fondo indígene i celta enriquit per colonizacions tant fértils com la grega, la comunitat d'interessos i l'individualitat d'aquelles races, que, sens dupic, conegueren i respectaren els dominadors del mon, donaren-li unitat de sentiments i d'aspiracions el romanisme, i, sobretot, el cristianisme, que formen el «substractum» de la nostra civilització, de la nostra llengua, de la nostra activitat mental i del nostre caràcter. Va imprimir el germanisme les seves petjades dins algunes de les seves institucions polítiques i socials, en alguns noms i llinatges, en el lèxic i lleugerament en la sintaxis de la llengua; despertaren la seva consciència històrica la tendència annexionista dels francs i el desmembrament feudal; la desplegaren i enrobustiren les lluites contra els moros, que en l'orde intel·lectual, promogueren també una vigorosa protesta filosòfica i religiosa, i es va incarnar per últim el confús sentiment nacional.

Al principi de la reconquesta, tot dispersió, tot individualisme, tot instintiva defensa, en la dinastia secular de la casa gloriosa de Barcelona, qu'afirmá la seva superioritat per demunt els demes comtats de la regió convertida en centre d'unitat política i expressió del esperit de la raça, i que, prenguem la direcció enérgica dels seus destins polítics, inicia i assegura la seva orientació mercantil amb la conquesta paulatina del Mediterrani, i acaba dins la Península, i ce nyint-se a confins de raça d'abans ja senyalats, la reconquesta

de la terra solar del poder dels invasors alarbs.

Al mateix temps que la nacionalitat política catalana-aragonesa, va neixer la llengua oriental espanyola, el català, amb el caracter distintiu del poble de Catalunya. La comunitat de sang, mentalitat, inclinacions i costums, régim polític i cultura, va anar creant i concretant una modalitat lingüística molt distinta de totes les veïnes, per l'evolució natural del parlar de cada poble, modalitat que va adquirir importància gran, amb la que arribaren a tenir els comtats de Barcelona an aquells pobles i regions del Migdia de França que s'extenien des de el Loire al Mediterrani, riu Ebre, Ribagorça, Vall d'Arán i Vasconia, i de l'Atlàntic fins als Alps importància, que cresqué prodigiosament amb les conquestes del Rei En Jaume i dels seus successors que, es varen ensenyori de les Balears, regnes de València i Murcia, Sicília Nàpols Cerdenya, fins a formar en la mateixa Grecia els comtats de Atenas i Neopàtria.

(Seguirá)

L'OLIVERA

III

Els enemics de l'olivera son molt numerosos, així que degut a la brevedat d'aquets articles an aquells que per la gran destrossa que fan han adquirida una trista celebrat; així, idó solament direm quatre paraules, demunt la mosca o corc de costat, la tinya o corc de capoll, el brom, la papellida, la mascara i la càries o esca.

La mosca de l'olivera o corc de costat (d'acus olece) és l'enemic que més destrossa ha ocasionat an els olivars, calculant-se que l'any derré la pèrdua va esser de 21 millions de pts. a Espanya totsol.

Fins no fa molts d'anys no's tenia ben estudiat el temps que vivia la mosca i es pensava que

l'hivern amagada dins la terra o devall les pedres i fins que no venia el bon temps no tornava sortir, però estudis d'aquets anys derrers fets a Tarragona han demostrat que viu tot l'any i per conseguint la lluita contra ella s'ha de fer durant tot l'any.

A la primavera, és quant se poden ja veure les mosques volant por les oliveres, xupant la saba de les fulles o la mel de ses flors (borra); més tard comença a posar els ous dins ses olives que ja es comensen a formar, i se calcula que cada mosca en posa de 300 a 400 ous, un a cada oliva (si sa cuïta es poca s'en veuen 2 i 3 ous per oliva), al cap d'uns quants dies, d'aquest ou neix un corc, que comença a menjar la carn de l'oliva, fins que al cap d'uns 13 dies se tanca dins una capulla i es passa així una quinzena de dies, passats els quals neix altra vegada la mosca i es tornen repeti els fets qu hem exposats; de manera que durant la formació i maduració de l'oliva, apareix 4 o 5 vegades la mosca, si cada una posa 300 ous, se comprén com d'una mosca nada en el maig, en el mes d'octubre o novembre en tenguem mes de 3 millions, aixó suposant que fassin malbé la mitat dels ous que posa cada mosca i d'aquí els perjudicis tan grossos en la qualitat de l'oli, en el qual de vegades l'oliva corcada li dona un gust dolent característic i que en el mercat li diven «gust de corc» i en el preu mateix de la oliva corcada, qu'arriba a 10 i a 12 pts menos per cortera que la oliva sana.

La lluita contra la mosca, es pot fer per medis artificials o naturals; aquets son favorint el desenrot-lo d'altres insectes qu' es mengen la mosca i amb aquest sentit s'han fet enguany algunes proves a Tarragona amollant un insecte, anomanat «Opus concolor» qu'han importat importat d'Alger; n'i ha d'altres, com son «Eurytoma rosce» i el «Eulophus pectinicornis» qu'es troben al sur d'Italia.

Entre els medis artificials, els qui han donat més bons resultats son el sistema Berlesse i el Lortionç.

El primé consisteix en posar una ribelleta penjada a cada olivera i conté un suc fet de la següent manera,

Arseniat sodic.. .. 200 grs.
Melassa.. .. 10 kgs;
Aigo.. .. 100 ls.

i s'han de tenir esment de que mai s'acabi el suc de la ribella. Altres s'estimen més esquitxar amb aquest suc una o dues branques per olivera, però així se corr el perill de que heï ha castes, que resulten amb les fulles cremades per les esquitxades; els resultats obtinguts varien entre el 51, 8 i el 84, 30 per 3 d'oliva sana.

El sistema Lotrionte, ja es conegut a la nostra vila (el de ses teules) i si els resultats no foren tan bons com s'esperaven, va esser degut a que no s'esquitxaven tant sovint com toca, però hi ha les mals condicions des suc que s'emplea, que s'aixugava massa aviat, i perque aquest sistema doni bons resultat es feixets qu'están devall les teules s'han de conservar sempre humits.

Aquest sistema consisteix en penjá a cada olivera un feixet de rama d'olivera, protegit per una taula i aquets feixets s'esquitxen amb un suc compost de:

Glucosa.. .. 50 kilos
Arseniat de sosa., .. 3 id
Borart de sossa., .. 3 id
Acid boric.. .. 3 id
Glicerina.. .. 3 id
Aigo., .. 100 litros

Amb aquest suc bastá fer una esquitxada cada 10 o 15 dies i també convé repeir-la en haver plogut si s'arruixat ha estat fort.

Els resultats obtinguts a Tarragona aquets any derré varien entre el 77,3 per 100 d'oliva sana.

Altre enemic de l'olivera es el corc de capoll o tinya; es una papellona que ataca a la fulla, a la flo i després a l'oliva; vegem la seva manera de viure:

Allá pel mes de febrer o mars es poren veure, fixant-se be, a la part de baix de ses fulles els ous que posa la papellona a l'entrada del hivern, d'aquets ous neixen uns corcs molt menuts que s'obrin una mina dins la fulla i allá hi viuen deves una mesada, al cap de la qual se tanquen dins una capulla aferrada a la fulla i així están uns 14 dies, passats els quals surt una papellona; aixó ve a esser devés el mes d'abril; aquestes papellones viuen un mes, poc més o menos i passen el dia aferrades an els brots tenres avon heï posen els ous i solament a horabaixa és que volen d'una olivera a l'altra.

A mitjan mars neixen els corcs d'aquets ous i s'en van a la bor-

ra a menjar la flo, de tal manera que cada corc se menja de 20 a 25 flos que serien altres tantes olives; en començá el juny se tanquen dins la seva capulla i al cap de 7 o 8 dies surten d'aquesta ses papellones que viuen devés un mes; així és que en començá juliol es veuen aquestes posant els ous ja en les olives, aprop del capoll, i en posen un per oliva. Al cap de 10 o 12 dies de posats els ous neixen els corcs, que se afiquen dins l'oliva atravesant el pinyol, que encara es tenre i allá hi viuen fins que ve l'hora de fer la seva capulla o amatió en que tornen sortí de l'oliva pel mateix camí per aont entraren, és dir pel capoll i ocasionen la caiguda de l'oliva. Aixó passa devers el setembre; llavonces fan la seua capulleta i a final de setembre surt la papellona que posa els ous a les fulles, que son els qu'es veuen neixer en el febrer.

Resulta, idó, que aquesta papellona viu primer de la fulla, després de la flor i per últim del pinyol de l'oliva; aquestes dues derrerres generacions son les que realment son perjudicials i fins ara els medis per impedir o disminuir el seu desenrol-lo son ben petits, puis solament és aconsellable anar cuint les fulles atacades en el febrer i qu'es coneixen per les taques-grises que tenen i cremarles, i en el setembre cuir les olives corcades i durles a la tafona totduna; altres recomanen esquitxá les oliveres amb els líquids que serveixen per combatre altres enemics dels quals parlarem en el pròxim article, si Deu ho vol.

Dia 9 d'aquest mes devers les deu del matí, en el Convent de Germanes de la Caritat, entregá l'ánima a Deu la Germana Sor Clara en el mon D.ª Magdalena Mesquida Adrover a l'edat de 78 anys, després de rebre els Sants Sagraments.

Fou una de les primeres monjes que vengueren a la nostra vila, puis dia 1er. d'Agost de l'any 1869, en que se feu l'entrada de les monjes figurá ja ella entre les fundadores junt amb la primera Superiora que fou Sor María de la Concepció Ben, nassar.

Era natural de Palma aont nasqué el dia 1er. de Novembre de 1845. Entrá en el Convent molt joveneta puis abans dels 17 anys vesti l'hàbit de St. Vicens, comensant el noviciat dia 14 de Septiembre de 1862. Feu la seua professió religiosa el 12 de juny de 1864, i els perpétuos el 24 de Febrer de 1912.

Fundat el Convent d'Artá, ella organisá el primer col·legi de nines i per millor acert en sa direcció prengué el títol de Mestra l'any 1867.

En 1883 el Govern creá en la nostra vila l'escola de nines n.º 2 al

qual se doná en oposicions a les que va concorrer Sor Clara, que després de brillants exercicis obtengué aquesta plassa de la que prengué possessori el dia 1er. d'Agost del mateix any de 1883. Aquí seguí sempre exercint son càrreg a gus i satisfacció de tot el poble, donant, amb sa vida exemplaríssima alts exemples de virtut a totes les seues deixebles. La gran majoria de les actuals mares de familia del nostre poble han estades deixebles seves i totes s'en fan llengos encara ponderant la bondat de son cor i el seu carácter actiu i simpatic.

Regentá la costura durant 32 anys i cinc mesos fins que per haver cumplida l'edat reglamentaria la llei la jubilà dia 31 de Deembre de 1915.

Desde llavors s'ha dedicada per complet a la pietat i ha embaumat el Convent d'Artá amb l'aroma de la seua virtut. Se pot dir que tota la seua vida és estada una preparació per la mort i és de creure que Deu l'ha acullida immediatament a la Santa Gloria donant-li la corona que té reservada pels justs.

A la acompanyada que se feu el dimecres a vespre hi assistiren moltíssims d'homos amb cera i a darrera el dol que presidien les demés Germanes, seguia el Clero Parroquial, la Comunitat de Franciscans i les Filles de Maria amb ciris.

Al Ofici funeral, además de moltíssima gent, hi hagué els nins i nines de totes les escoles nacionals de la vila.

Que Deu la tenga en la Gloria i que totes ses germanes an aquí expressam el condol, la puguin retrobar en el cel.

A. E. R. I. P. A.

Administració Municipal

SESSIO DEL AJUNTAMENT

Se celebrá aquesta el dia 6 baix la presidencia del Batle D. Guillem Ferragut acordant-se: 1 la distribució dels fondos pel mes corrent. 2 Aprovar l'Extracte d'acods presos per l'Ajuntament durant el mes passat. 3 Se llegí l'Ofici del Delegat Governatiu de pressa de possessori i s'acordá posar en el lloc de costum, per orde seva, l'Edicte que publicá, en el qual fa avinent an el públic que qualsevol ciutadá de paraula o per escrit se pot dirigir a ell en demanda, de justícia.

I sense res més s'aixecá la sessió.

A LES FILLES DE MARIA
AMB MOTIU DELS EXERCICIS
ESPIRITUALS DE 1923.

ORACIÓ

ACTE DE CONTRICIÓ

Oh Senyor de tota cosa per quí ma vida es desclosa com la rosa al dematí: jo una pena vos vull dí: Vos ja ho sabeu: vengué un dia qu'olvidant la vostra guia i seguint el mon dolent vaig pecar de pensament.

Mal-parlant i mal-obrant vaig sé ingrát e inconstant; mes, Senyor, també ho sabeu; no ofegau, però estrenyeu: i avui, día de perdó m'heu ferit en mig del cor i compatint, ma desgracia m'heu banyat de vostra grácia;

mes, ara ja me sab greu d'avervos ofés, mon Deu, no per ser grau, ni sever, ni tampoc justicier: mes, per ser Deu de bondat, de perdó i de pietat, i haver mort en un suplici per redimir-me del vici.

Per aixó avui que'm cridau a vostros peus, i 'm mostrau vostra grácia i el perdó jo us elev eixa oració:

«Oh Senyor de tota cosa per quí ma vida es desclosa com la rosa al trenc del dia, curau eixa pena mia!

Borrau ma vida insensata perdonau m'ánima ingrata; i quant venga l'hora dura de deixá la terra impura no olvideu mon esperit en mans del dimoni ardit: cridau-me a vostro'n costat per tota la eternitat»

AMEN.

(Artá—7—12—1923)

† MIGUEL LÓPEZ LLULL

NOTA—L'hermosa poesia que precedeix, tant plena de sentiment, fou feta pel nostre amic i company de redacció pocs dies abans d'entregar l'ánima a Deu.

Es el plant d'una ánima fervorosa, sentint-se ferida de compungiment, al veure acostar-se l'hora suprema. Estam segurs qu'els qui el conegueren, amb sa lectura sentirán commoure son cor i li regraciarán amb una oració.

A. F.

Notícies regionals

Palma

Dia 31 en la «Festa de la Conquista» que se celebrà a Palma amb l'explendor dels deu anys, se proclamà «Fill Il·lustre de Ciutat» al eminent filòlec D. Tomás Forteza autor de la més completa i documentada gramàtica de la nostra llengua que mai s'hagués escrita. Escrigué i llegí sa biografia, que la premsa diària ha publicada, el no manco eminent filòlec M. I. Sr. D. Antoni M. Alcover.

Dia 5 la Joventut Antoniana organitzà la ja arrelada cavalcada artística de L'arribada dels Reis. Fou una festa molt lluida.

En el mateix dia mor el distingit misser Ramón Obrador. Era home de talent privilegiat molt acreditat dins Mallorca,

L'Inspector-quefe accidental de 1.ª ensenyansa, D. Juan Capó publica una interessantíssima Circular, en referència a les escoles d'adults Està molt ben orientada.

L'Ajuntament acorda celebrar per devers el Maig extraordinàries fires i festes.

Manacor.

Dia 2 morí en aque'la Ciutat la piadosa Senyora D.ª Francisca Gayà Bestard mare del nostre benvolgut amic Rd. D. Guillem Femèdies, Rector de Capdepera.

Tengué una mort edificant, després de rebre tots els Sants Sagraments. Al ofici que se celebrà a Manacor hi assistí una nutridíssima representació de Capdepera; era una setentena i amb ells les persones mes visibles de la població. Rebi tota sa família i especialment el Rt. Sr. Rector D. Guillem l'expressió del nostre sentiment. Al cel sia.

Inca

En el local del Centre Instructiu d'aqueixa Ciutat dia 1 d'aquest mes, el Dr. D. Bartomeu Oliver donà un extensa i profunda conferència sobre la «Literatura Provençal».

Soller

Dia 5 apareix el nou setmanari «La Voz de Soller» an a qui desijam llarga vida i amb el que deixam establert el canvi.

Felanitx

Ha donada una notabilíssima conferència sobre «Mutualidad Intel·lectual» el M. I. Sr. D. Antoni Sancho, Canonge de la Seu.

El Ceiler cooperatiu ha embarcat cap a Celta mil bocois de vi.

DE CA NOSTRA

Meteorologia

Segueix el temps variable. Després de la derrera xalocada, a principis de la setmana, semblava qu'havia de ploure; fins el dimarts a vespre heu prová, però no va fer. El dimecres se posá de vent i a l'endemá ja va fer una diada espléndida. Dimarts a certs punts del terme va fer neveta i en conseqüència, se posaren els aires molt freds.

Estat sanitari

Hei ha dengüets, però no son, en general de gran importància. Te orde de combregar per gravetat En Francesc Lliteras (a) Nonga, de Cas Mestre Nonga. Donat el seu estat és de temer un fatal desenlós.

Combregar

Diumenge a vespre se dugué el Viatic a Sor Clara. Fou una processó solemne a la que hi assistí molta de gent, homos i dones amb ciris.

Casament

Dijous dia 10, en la Capella del Roser de la Parròquia s'uniren en matrimoni la Sta. D.ª Catalina Carrió Muntaner (a) Julianeta amb el nostre amic D. Juan Llaneras Amorós, cirugiá. Actuaren de padrins de part de la novia D. Pere Gil Surreda i del noví el seu germá D. Miquel Llaneras.

Desitjam a la nova parella inacabable lluna de mel i molta felicitat en son nou estat.

Naixences

D.ª María Teresa Blanes Rotger, esposa de D. Rafel Blanes dia 6 doná felisment a llum un nin. Sia enhorabona.

Gran Projecte

Aquests dies passats en el local de la Caixa Rural s'han tengudes varies reunions de propietaris de la nostra vila, convocades per l'enginyer agrónom, el nostre amic D. Ferrán Blanes amb l'objecte d'estudiar i veure si convé dur a la realitat el projecte d'aquest Senyor de fundar en la nostra vila una tafona cooperativa, per la fabricació, refinaria i venda de l'oli que se cuy dins el nostre terme. Es aquest un hermós projecte que de dur-se a cap serà de gran trascendencia pel nostre poble. Mos anirem ocupant de tant en tant del camí que fassi aquest projecte, que voldriem tengües l'èxit que cal esperar.

Associació

El Sr. Rector Rt. D. Juan Rubí ha anunciat desde la trona i ha tenguda ja una reunió preparatoria per fundar en la nostra vila l'Associació de «Mares Cristianes», la qual ha despertat molt d'entusiasme lo que permet esperar que prest serà un fet.

Religioses

Demá diumege, a la Parròquia a l'hora de costum hei haurá la comunió general ordinaria de les Filles de la Purissima. L'ofici a les deu se dirá a l'Oratori de Nostra Sr. de St Salvador.

El dia de St. Antoni se farà la festa religiosa com de costum. Solemnes completes al vespre, al sen demá teneir el bistiá, si el temps heu permet Ofici Major a la Parròquia

Registre

Morts

Dia 5 — Catalina Lliteras Sancho a Custureva.

Dia 9 — Magdalena Mesquida Adrover; 78 anys, de Veyesa.

Naixements

Dia 10 — Agustí Esteva Dalmau. fy d'en Tomeu de Ses Terres.

Matrimonis

D. Juan Llaneras Amoros amb Catalina Carrió Muntaner, fra dins.

ERRADA

En feren una els nostros caixistes en el número darrer Deya 32 matrimonis haguts i ha de dir 43.

Espectacles

Els Reis

Dissapte a vespre, conforme al programa anunciat la Congregació Mariana organitzà la artística qualcada de l'arribada dels Reis magos. Era imponent. Devant de tot hi anaven molts de joves amb faies enceses, un festé portàtil, després una Estrella grossa de colors ben il·luminada, després la Banda de Música Filarmónica Massanet tocant pasdobles, 19 cavallers montats, vestits a la romana, i després el seguit dels tres Re-

is de Orient amb sos criats i pages i finalment una hermosa carrossa atapida de caps amb juguetes que repartien an els nins de la vila. Trescá per tot el poble, desxondint els ninets qui veien la seua illusió dels Reis, convertida en realitat.

Al ondemá la comitiva aná a l'Ofici parroquial amb sa indumentaria.

El capoespre en la Placsa Nova representaren de lo millor el drama nou. Mos agradá ferm perque no té les bajaranades del antic. An el públic també li agradá molt, prova d'aixó és qu'al vespre en el Teatro, se repetí la representació i no hi hagué entrades per qui en volia.

Sia enhorabona als actors, organitzadors i Director.

Altres Reis

Demá donen també la funció dels Reis els quintos d'enguany. El demati se passetjardn amb la Binda per la vila tel decapoespre representardn el drama ja dit en la placsa de davant s'Estació del ferrocarril si el temps heu permet. El vespre també se ferán en el Teatro Principal.

D'AQUI EN ENVANT PODEU REBRE LLEVANT DE FRANC ¿COM? LLEGIU I HEU SABREU

«LLEVANT» és un periódic de pura saba mallorquina, qu'encare que s'escampa per tota l'illa no és conegut de tots els qui simpatisarien amb ell si'l coneguessen. Passats set anys primers de sa vida la Redacció s'ha encapirrotada en donar-lo a coneixer a més gent. Per aixó, atés que la Llibreria Escolar i Religiosa de A. Ferrer Ginart d'Artá, publicava trimestralment una fulla anunciadora i una combinació de regalos a sa clientela, la Redacció dita ha feta una combinació amb la llibreria, i amb ella s'ha acordat que tots els clients d'aqueixa puguin rebre el setmanari de franc, i encara amb propina. Vataquí com:

La llibreria disfrutará demunt es LLEVANT d'un espai dedicat a Secció anunciadora, aont donará a coneixer les publicacions noves que vagen aparequent, els llibres de més sorrida, obres i materials escolars, papers i objectes d'escriptori de tota classe amb el preu de venda al detall i en gros. Tots els clients qui comprin amb l'any per cent pessetes al detall o to's els qui fassen compres en gros per centes cinquanta rebrán LLEVANT de franc.

¿I la propina?

Ai, si. A final d'any se ferá una rifa entre tots els clients qu'hajen superades aquelles cantitats.

¿VOS AGRADA AIXI?

Idó, ¡alal! A fer demandes s'ha dit a la Llibreria Escolar i Religiosa de A. Ferrer Ginart Artá -- (Mallorca).

RIFA D'OCTUBRE

En aquesta rifa sortiren premiats e's números sigüents:

Primer premi:	N.º	425
2.º	»	93
3.º	»	249
4.º	»	271
5.º	»	65
6.º	»	108
7.º	»	314
8.º	»	299
9.º	»	76
10.º	»	329

RIFA DE DEZEMBRE

En aquesta hei figuren els sigüents objectes:

1er premi. Capsa paper i sobres fins
2.º Un cenre.
3.º Un tan p.
4.º Un timbre,
5.º Una Novela Moral.
6.º Un regla i esquadre
7.º Un compás de níquel
8.º 250 sobres blaus
9.º Un tom Rondayes
10 Un devocionari

ORTOGRAFIA

MALLORQUINA

Follet de gran utilitat. El servirem a tothom qui el demani a 0'75 pts. exemplar i a 7'50 dna.

CANSONETES

MENORQUINES

Es un aplec de cansonetes populars recollides per n'Andreu Ferrer a Menorca. Van ben classificades i amb profusió de notes — Es un volum de 199 planes.

Preu 2'50 pts.

RONDAYES DE MENORCA

Precedides d'un estudi de les particularitats dialectals del menorquí. Amb sa lectura s'hi poden passar algunes

vetiades ben alegres.

Un volum de 229—XXIX planes
2 pts.

RONDAYES

MALLORQUINES

d'en Jordi des Recó. — N'hi ha set toms publicats i tots les trobareu en la nostra llibreria a 2 pts. tom.

LA CUINA

MALLORQUINA

Llibre del Coc i de la cuinera — Indispensable a totes les famílies de bon gust. Se ven també aquí Llibreria Escolar i religiosa Artá.

Revistes i periódics

A qualsevol interressi una de les sigüents revistes s'hi pot suscriure en aquesta llibreria.

TRESOR DELS AVIS

Revista folklórica balear—Preu 3 pts any

D'ACI I D'ALLÀ

Surt mensualment a Barcelona. Molts de gravats i treballs científic i literaris. Preu 1'25 pts. cada mes.

REVISTA D'AGRICULTURA

Surt cada 15 dies, a 1 pts cada mes

ECONOMIA I FINANCES

Surt quinzenal a 1 pts al mes.

Les servirem a qui les demani

EL CONSULTOR

DE LOS BORDADOS

Edició econòmica: 9 pts any. Edició de luxe: 15 pts any.

L'ALMUDAINA

Diari de Palma. 2 pts mensuals.

LA VEU DE CATALUNYA

Preu: 2'50 cada mes.

LA VANGUARDIA

de Barcelona: 7'50 pts. trimestre.

BATXILLERS

S'han publicats uns *Apuntes de Geografia General i de Europa* que contesten al programa d'aquesta assignatura en l'Institut de Palma. Sols valen 2 pts. Son de molta utilitat al estudiants.

SERVICIO DE CARRUAJES

DE

BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América!

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA

a **GUILLERMO BUJOSA**
CAN GANANCI

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 i Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES

La Ponda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerol 43.

EN JAUME BONNIN

HA OBERTA UNA BOTIGA NOVA EN EL
CARRÉ DE PALMA N.º 15—ARTA.

En ella, además de comestibles s'hi trobaran artículos d'escriptori molt variats i a bon preu, perfumeria merceria i juguets.

En ella únicament se venen les botelles de legi Norte Americana marca MARIPOSA.

Fixa-vos -- Palma 15 -- ARTA

Si voleu menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE